

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2006/07:33

Stenografiska
uppteckningar
2006/07:33

Onsdagen den 20 juni

1 § Europeiska rådet

Statsminister Fredrik Reinfeldt

Utrikesminister Carl Bildt

Statsrådet Cecilia Malmström

Information och samråd inför möte med Europeiska rådet den 21 och 22 juni 2007

Anf. 1 ORDFÖRANDEN:

Då har klockan slagit ett, och jag förklarar nämndens sammanträde öppnat.

Vi ska hälsa statsministern, utrikesministern, Europaministern, statssekreterare Clase och ambassadör Petersson varmt välkomna till nämnden till detta specialsammanträde, nämligen öppet samråd inför Europeiska rådet, även kallat toppmötet, som alltså börjar i morgon.

Jag ska säga några korta ord först, särskilt till er som kanske sitter på läktaren eller sitter hemma och tittar och undrar vad det är vi håller på med här.

EU-nämnden är riksdagens organ för samråd i EU-frågor dit regeringen går för att förankra sina positioner inför toppmöten och även andra ministerråd.

Bakgrunden till just det här mötet är bland annat att riksdagen inför toppmötet, som börjar i morgon, i kammaren har fattat beslut nu i morse om ett förhandlingsmandat. Ett särskilt sammansatt utskott har arbetat med frågan om ändringar i EU:s fördrag, och riksdagen röstade i morse med 261 röster för och 36 emot, det vill säga med drygt 87 procents majoritet, för ett betänkande som utgår från det förslag som har funnits och anger vad riksdagen tycker att det är viktigt att tänka på inför toppmötet, som alltså börjar i morgon.

Därtill samråder statsministern, som ni ser här och nu, med EU-nämnden inför, vid behov även under och efter toppmötet. Kammaren ska ju gå på sommarlov, men EU-nämnden gör nästan aldrig det. Vi ser fram emot att träffa statsministern igen efter toppmötet för att då se vad som har hänt och vad man har kommit fram till. Även sådant görs här i nämnden.

Vi gör som vi brukar vid sådana här sammanträden, nämligen så att statsministern får börja presentera som han vill inför toppmötet. Därefter kommer partierna att ges ordet i storleksordning, förhoppningsvis två gånger var. Det beror lite grann på tiden.

Jag vill påminna nämndens ledamöter dels om det gällande betänkande som finns, som nu är riksdagens utgångspunkt för förhandlingarna, dels om att vi också har fått utkast till slutsatser till Europeiska rådet. Toppmötet ska ju inte bara prata om fördragsfrågan utan om en hel del annat också. Det har ni fått och får naturligtvis ställa frågor om det, om ni vill. Materialet är utsänt i omgångar, senast i går. Det har ändrats ett par gånger.

I fördragsfrågan har det också kommit rapporter vid flera tillfällen. Senast i morse fick nämnden ett så kallat *draft IGC mandate*, som det står på engelska. Det finns också ett svenskt pm med innebörden i detta.

Detta är vad vi utgår ifrån. Därmed lämnar jag med glädje över ordet till statsministern.

Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Ledamöter av riksdagens EU-nämnd! Med det svenska riksdagsårets slut närmar sig också slutet för den tyska ordförandeskapsperioden i EU. Den 21 juni inleds Europeiska rådets möte i Bryssel. När mötet avslutas är ju i skrivande stund mindre klart. Det är min förhoppning att detta kommer att vara ett toppmöte som blir en inledning på något nytt för det europeiska samarbetet.

Få kan ju ha undgått de senaste månadernas diskussion om möjligheten att få på plats ett nytt EU-fördrag. Det är också möjligheten till reformering av EU-fördraget som tilldrar sig störst intresse vid detta möte. Men på dagordningen står också klimatfrågan efter G 8-mötet, rätts- och migrationsfrågor, ett antal ekonomiska och sociala frågor samt, som brukligt, yttre förbindelser. Dessutom är detta det sista toppmötet som premiärminister Blair deltar i samt det första för president Sarkozy.

En fördragsreform har stått på EU:s dagordning under många år. Redan i december 2000 tog EU:s stats- och regeringschefer initiativ till en debatt om Europas framtid. År 2002 sammankallades ett så kallat konvent med uppdrag att föreslå fördragsreformer. När konventet slutfört sitt arbete inleddes en regeringskonferens som avslutades i juni 2004 med en överenskommelse om ett nytt fördrag.

För att detta konstitutionella fördrag skulle börja gälla krävdes godkännande i varje medlemsstat. En majoritet av medlemsstaterna har ratificerat fördraget, men efter nederlag i folkomröstningar i Frankrike och Nederländerna stod det klart att det konstitutionella fördraget aldrig skulle kunna antas i befintlig form.

Samtidigt var det tydligt att det måste till ett nytt fördrag. Inget fungerande samarbete kan lämna sina arbetsformer eller sin dagordning helt intakt över tiden. På många sätt har EU kommit att bli en permanent byggarbetsplats, och förklaringen är enkel. Sedan år 2004 har samarbetet gått från 15 upp till 27 medlemsstater. Därmed har det blivit tydligt att de gamla ramarna för beslutsformer och innehåll allt sämre passar ett nytt och större EU.

Till det kommer det faktum att EU har ett behov av att se över innehållet i de frågor som samarbetet spänner över. Omvärlden har förändrats. Nya frågeställningar har sett dagens ljus. Människors upplevda problem har förändrats. Därför behöver också EU förändras och matcha dagordningen med dagens behov och möjligheter.

De utdragna fördragsdiskussionerna har framför allt tagit betydande kraft från andra viktiga områden där EU behövs för att samla Europa till lösning på gränsöverskridande problem. Det är därför hög tid att försöka slutföra fördragsdiskussionen och gå vidare med sakpolitiken.

Just detta, att nu söka en lösning på fördragsfrågan, har varit det tyska ordförandeskapets tydliga strävan. Denna strävan är något regeringen stöder, och jag själv har därför uttryckt detta stöd i ett stort antal samtal med europeiska kolleger under våren.

Vårt samlade intryck är att framsteg har gjorts under de senaste månaderna. De allra flesta länderna tycks nu vara införstådda med att de viktigaste reformerna i det så kallade konstitutionella fördraget bör behållas. Samma insikt verkar finnas om att dessa reformer ska genomföras genom ändringar i existerande fördrag, det vill säga genom ett ändringsfördrag snarare än genom ett helt nytt fördrag av konstitutionell karaktär.

Just termen konstitution har många insett varit en vilseledande beteckning på vad det är fråga om. Tillsammans med en del av tonläget i det tidigare fördragsutkastet gav det en felaktig bild av vad EU är eller är på väg att bli. Tanken har aldrig varit att skapa ett Europas förenta stater, och det är därför bra att vi tydligt slår fast detta.

Det fördragsutkast som nu vuxit fram avspeglar bättre dagens EU-samarbete men också de synpunkter som fällde det tidigare konstitutionella fördraget. Ser vi till innehållet i den reformering som nu är möjlig ser vi att där ryms viktiga reformer för EU:s arbetssätt. Det går i riktning mot effektivare beslutsfattande, större öppenhet, mer demokrati och bättre verktyg för att utveckla en mer sammanhängande politik. Inte minst gäller detta för EU:s möjligheter till externt agerande och effektivare brottsbekämpning.

Sverige verkar för ett förhandlingsresultat som i sak nära ansluter sig till vad som tidigare framförhandlats. Det ska i detta sammanhang nämnas att det finns några frågor som varit särskilt känsliga i vårens diskussioner och som jag därför kort vill redovisa.

Sverige stöder linjen att gå från ett konstitutionellt fördrag till ett ändringsfördrag. Unionen blir en juridisk person. Målsättningen är att dagens struktur i tre pelare slopas. Ett fåtal medlemsländer är dock tveksamma till ökat användande av majoritetsbeslut på det rättsliga området. Detta är sannolikt en av de frågor som kommer att kvarstå för diskussioner vid toppmötet.

När det gäller stadgan om de grundläggande rättigheterna är vi öppna för alternativa lösningar i frågan så länge stadgans rättsligt bindande karaktär behålls. Det är viktigt att rättighetsskyddet inom EU stärks som en del av ett nytt fördrag.

När det gäller de nationella parlamentens roll i EU finns nu en öppning för en lösning. Med grund hämtad i subsidiaritetsprincipen föreslås att de nationella parlamentens möjlighet att granska kommissionens förslag ska stärkas något. Vidare har det framförts att man än tydligare borde markera att EU bara har de befogenheter som medlemsländerna har bestämt. Justering i dessa avseenden bör kunna välkomnas – detta förutsatt att förändringarna inte blir så stora att andra delar av fördragskompromissen, till exempel vad gäller parlamentets och kommissionens ställning, rivs upp.

Frågan om vissa tillägg till fördragstexten har diskuterats. Regeringens uppfattning är att sådana tillägg bör bedömas mycket restriktivt. Det riskerar att öppna för många och motstridiga önskemål som därmed blir lika svårhanterade som förslag till strykningar. Sverige kommer därför att motverka alla tillägg som riskerar att splittra medlemskretsen. Särskilt kommer vi att motsätta oss skrivningar som skulle skapa osäkerhet kring EU:s åtaganden gentemot europeiska länder som strävar efter att en dag bli medlemmar i unionen.

Att vi utgår från samlade förslag och ser helheten är och förblir viktigt om vi ska kunna nå en lösning, en lösning som är bra för samarbetet, medlemsländerna och ytterst medborgarna.

Slutligen vill jag nämna röstviktningens fråga. Precis som vid förhandlingen i Nice år 2000 var detta den mest svårförhandlade frågan när det konstitutionella fördraget utarbetades. Förhandlingar av ländernas inbördes röstvikt har en tendens att få en laddning som på intet sätt motsvarar röstviktningens reella betydelse i det löpande förhandlingsarbetet. I själva verket är det så att konsensuslösningar eftersträvas, och röstningsinstrumentet används i realiteten mycket sällan.

I Nice tilldelades länderna ett visst antal röster som resultat av en ren dragkamp. Den nu föreslagna lösningen är säkert inte heller helt idealisk. Däremot vilar den på tydliga grunder. Den bygger för det första på en klar princip att ett beslut förutsätter att man har både en majoritet av medlemsstaterna – i det här fallet 55 procent – och en majoritet av befolkningen – i det här fallet 65 procent – bakom sig. För det andra innebär den att vi får på plats en ordning som inte behöver ändras när unionen utvidgas. Sammantaget är detta en balanserad lösning.

Att nu försöka enas om ett helt annat upplägg vore ett grundskott mot målsättningen att avsluta fördragsdiskussionen för att kunna sätta fokus på sakpolitiken.

Icke desto mindre kan, på några av de punkter jag har nämnt, en svår diskussion förväntas. Det är omöjligt att i dag förutse resultatet. Om vi får ett genombrott hoppas jag att den efterföljande tekniska genomgången i en regeringskonferens kan ske relativt snabbt. Det skulle i så fall innebära att ett nytt fördrag kan vara på plats i tid till valen till Europaparlamentet i juni 2009, det vill säga just innan det svenska ordförandeskapet inleds.

Till sist vill jag ta upp några andra ämnen som står på agendan och som vi har skäl att bevaka.

Jag vill först nämna klimatfrågan och hur vi kan samla världens lösningar på denna fråga, som kräver globalt engagemang. Klimatet genomgår en förändring, och den tar till stora delar sin grund i människans utsläpp av växthusgaser. Vi vet också att det kommer att få effekter för livet på jorden. Hur stora vet vi inte, men ingen med en vilja att ta ansvar kan vända ryggen åt klimatfrågan och säga att ingenting behöver göras.

En viktig utgångspunkt för en trovärdig klimatpolitik är våra nationella insatser, som tyvärr inte har någon större global påverkan om de inte också samtidigt åtföljs av insatser för att samla världen till gemensam handling. Klimatdiskussionen vid G 8-mötet i Heiligendamm den 6–8 juni var ett betydande steg framåt för denna vår linje. Där togs viktiga steg i arbetet med att bygga ett internationellt samförstånd kring behovet av en global klimatöverenskommelse efter 2012. Detta väntas Europeiska

rådet nu uppmärksamma samtidigt som det finns anledning att betona vikten av de interna EU-processerna på detta område, inte minst en utveckling av systemet för handel med utsläppsrätter, något som vi vill också ska innefatta flyget.

Europeiska rådet väntas kort diskutera utvecklingen av en sammanhållen migrationspolitik. De stora flyktingströmmar vi ser, i Sveriges fall inte minst från Irak, sätter samverkan och solidaritet på prov. Vi är i detta sammanhang tydliga i att vi har ett ansvar för att hjälpa människor på flykt men att det ansvaret i större utsträckning måste bäras av Europas länder tillsammans.

För regeringen är det också angeläget att migrationens positiva sidor lyfts fram. Det gäller såväl i fråga om att möta arbetskraftsbehovet i våra ekonomier som de utvecklingseffekter det kan ge i fattiga länder.

Under senare tid har övervakning av EU:s yttre gränser diskuterats. Det förblir ett nationellt ansvar, men samverkan på detta område förstärks. Bland annat sker det genom den gemensamma gränsbyrån Frontex. På begäran av en medlemsstat och under dess kontroll kan övervakningsinsatser göras med frivilliga bidrag från andra medlemsländer. Detta är något regeringen stöder, inte minst för att säkerställa att gränsövervakningen kan ske på ett humanitärt och rättssäkert sätt.

Jag vill dock understryka att kontrollerande åtgärder, i sig nödvändiga, inte kan lyckas utan ett brett och långsiktigt angreppssätt där utveckling sätts i centrum. Kommissionen förväntas arbeta vidare efter ett sådant synsätt och rapportera till Europeiska rådet i december senare i år. Detta arbete är bra och efterlängtat. Migrationen kan i sin förlängning bara bemötas framgångsrikt genom att vi angriper migrationens orsaker i fattigdom, svält och förtryck. Lyckas vi inte bättre med den ambitionen hjälper inga kontrollåtgärder i världen.

En annan viktig del rör främjandet av en bra integrationspolitik i EU och en aktiv dialog över etniska och kulturella gränser. Migrationsministrarna enades häromdagen om att stärka samarbetet på detta område, något som Europeiska rådet väntas välkomna.

Europeiska rådet väntas även uppmärksamma framsteg som under våren har gjorts i det rättsliga och polisiära samarbetet, framför allt när det gäller utbyte av data, som har betydelse för effektivare brottsbekämpning och stärkande av det polisiära samverkansorganet Europol.

För att det straffrättsliga samarbetet ska utvecklas på ett bra sätt är det angeläget att EU enas om tydliga miniminormer för åtalades rättigheter i brottmålsprocesser. Europeiska rådet bör därför uppmana till ökade ansträngningar för att avsluta den förhandling som nu pågår om detta. Inte minst vore det av vikt för att vi mer samlat och effektivt ska kunna bekämpa den organiserade brottsligheten.

Europeiska rådet förväntas därtill öppna för ett formellt beslut om att inrätta ett europeiskt teknologiskt institut, EIT, före årets slut. Institutet ska baseras på nätverk av existerande institutioner och börja i mindre skala. Institutet bör på sikt kunna ge ett viktigt bidrag till starkt innovationskraft i Europa. Detta innebär ett steg i arbetet med att förbättra Europas tillväxtförutsättningar.

Bland de sociala frågorna uppmärksammas genomförandet av den arbetsmiljöstrategi som antogs under våren. Som uppföljning av det tyska ordförandeskapets arbete för att bekämpa hiv/aids väntas Europeiska

rådet också inbjuda kommissionen att genomföra sina handlingsprogram på området. För svensk del har vi verkat för att detta viktiga arbete även ska ges såväl globalt som regionalt fokus.

Därtill kan vi förvänta oss ett antal aktuella utrikespolitiska frågor, bland annat Mellanöstern, Kosovo, Afrika och EU:s krishanteringsinsatser.

Det är alltså en ganska diger dagordning vi har framför oss. Viktigast är och förblir dock att få på plats en överenskommelse om en reformering av fördraget. Jag är fullt medveten om att vi inte vet hur just den diskussionen kan komma att landa. En sak kan vi däremot veta med säkerhet. I avsaknad av en överenskommelse om ramarna och målen för EU-arbetet blir alla andra ambitioner lidande. De som förlorar på det är ytterst medborgarna i Europa. Till förlorarna hör också alla de människor i vår omvärld som skulle gynnas av ett Europa som kan sätta kraft bakom orden: att göra skillnad när det behövs.

Med detta är jag redo att besvara nämndens frågor.

Anf. 3 ORDFÖRANDEN:

Stort tack för den föredragningen! Innan vi går in på frågerundan ska jag kort berätta hur det går till. Vi kör förhoppningsvis två rundor. Det beror lite grann på tiden. För er som undrar när det blir votering verkar det som om vi ska hinna före voteringen. Skulle det börja tuta konstigt beror det dock på att det är votering, och då måste vi bryta för det. Det verkar osannolikt. Som ni hörde brummar det i hela salen om man har sin mobiltelefon på, så jag vill särskilt be er att stänga av den, ni som ännu inte har gjort det.

Då går vi in på frågerundan. Först går ordet till det största partiet, nämligen Socialdemokraterna, vice ordförande Susanne Eberstein. Varsågod!

Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Tack för det, fru ordförande! Jag har tre frågor. Det största som kommer att hända på det här toppmötet kommer väl att vara arbetet med det nya fördraget. Min första fråga rör då att det finns väldigt många utestående frågor när det gäller fördraget och hur det ska kunna landa. Jag efterlyser statsministerns politiska bedömning av om det är realistiskt att detta fördragsförslag och det som vi har fått höra i dag kommer att antas. Det är som sagt många utestående frågor, och det är Nederländerna och Frankrike som har haft sina folkomröstningar.

Den andra frågan gäller punkt 28 i slutsatserna, där det handlar om Galileo. Förutsättningarna för det, kan man säga, minst sagt besvärliga projektet har ju helt förändrats på grund av stora förseningar. Kina, Ryssland och USA finns redan där uppe. Galileo skulle också bekostas i samarbete med näringslivet, och nu ställer de inte längre upp. Vi har från vår sida velat avvakta med finansieringen, men skrivningen i punkt 28 är oerhört vid. Man kan nästan säga att det är ett *carte blanche*. Vår ståndpunkt är att man ska säga nej till fortsatt arbete med Galileo, eftersom det egentligen har havererat, men jag undrar vad statsministern har för synpunkt där.

Det sista är något som statsministern själv tog upp, nämligen det tekniska forskningsinstitutet. Vilket mervärde tycker statsministern att EIT

ger de svenska forskningsansträngningarna? Vi har här på förmiddagen fått höra att det ska finansieras med EU:s forskningsbudget. Det är oerhört stora belopp vi pratar om. Vi tycker, tillsammans med Vetenskapsrådet och Svenskt näringsliv faktiskt, att det inte alls är särskilt angeläget att bygga upp en sådan här stor administrativ apparat på bekostnad av forskningen.

Anf. 5 ORDFÖRANDEN:

Om vi gör som vi brukar, och det är okej för statsministern, buntar vi ihop några inlägg, tre fyra stycken i taget, så jag hoppas att ni antecknar flitigt. Näst största parti är Moderaterna. Då vill jag fråga själv. Jag förberedde mig för det här mötet genom att gå tillbaka till gamla anteckningar från liknande möten. Då noterade jag med viss glädje att statsministern redan i oktober sade: "God parlamentarisk förankring är en styrka vid förhandlingsbordet."

Mot den bakgrunden vill jag återkomma till både demokrati- och öppenhetsfrågorna. Nu har vi som sagt dels tröskat det tidigare liggande förslaget i flera år, dels haft en fyra och en halv timme, tror jag att det blev, lång debatt i kammaren i går och röstat om det i morse. Nu sitter vi här med en majoritet i ryggen på nästan nio av tio ledamöter, så vi är hemskt nöjda med denna fråga – så här långt, vill jag gärna säga. Vi kanske är det parlament i hela EU som jobbar, åtminstone *mest*, med det här just nu.

Jag vill fråga inför den fortsatta processen hur statsministern ser på dels förankringen om det skulle bli en långvarig regeringskonferens och så vidare, dels öppenheten. Nu antyds det i rapporten som vi fick i morse, och även i statsministerns föredragning, att det går bra med öppenheten. Det är ju en gammal svensk favoritfråga. Vi tycker att det är väldigt viktigt, inte minst ur demokratisynpunkt. Jag undrar om det finns några risker för öppenheten såsom vi ändå gillar den och använder den här och i svenska EU-sammanhang i samband med toppmötet.

Sedan vill jag landa i en vardagsfråga. Det här handlar ju ändå inte bara om politiker och paragrafer, utan EU finns för att förbättra både välbefinnande och frihet för medborgarna. Kan statsministern kommentera lite hur det, om det går som vi hoppas på toppmötet, påverkar oss, alltså utanför Sveriges riksdag? Vad är egentligen vardagsfrågan i att faktiskt få ett nytt fördrag på plats?

Det är mina frågor. Då hoppas jag att vi hinner med en till. Centerpartiet har bara en stol här men är större än Folkpartiet i riksdagen. Det sitter två folkpartister här, men jag ger ordet till Staffan Danielsson först.

Anf. 6 STAFFAN DANIELSSON (c):

Det är en stor sak varje gång som Sverige åker till Bryssel och påverkar Europas, och även världens, utveckling i de sammanhang där vi deltar. Det är roligt att EU växer och utvecklas. De flesta länder är ju med, och fler står i väntrummet. Vi vet att det har en väldig betydelse för vår världsdels fred och säkerhet, handel och utveckling, kampen mot grova brott och terrorism och så vidare, att vi är med.

Det är viktigt att sätta in de här fördragsändringarna i sitt sammanhang. Förra gången var det Nice 2000, med extremt svåra förhandlingar. Det är inte förvånande att det även nu är tuffa förhandlingar. Som stats-

ministern har sagt görs det nu nödvändiga förändringar för att EU med allt fler länder ska fungera bättre. Jag vill understryka betydelsen av den breda samsyn som vi har här i Sveriges riksdag i de här frågorna. Det är några partier som vill att Sverige ska lämna EU, lämna möjligheten att påverka för bättre miljö och för fred och utveckling. Jag vill be statsministern att kommentera hur det är att åka till Bryssel med den här breda samsynen i ryggen, vad det betyder att vi i Sverige ändå står brett förankrade i de här frågorna.

Sedan har jag en fråga till. Det gäller rätts- och inrikesfrågor. Det finns nu förslag om en nödbroms. Storbritannien är lite tveksamt till att vara med och ha gemensamma bestämmelser i alla avseenden vad gäller rätts- och inrikesfrågorna. Nu får man en möjlighet att kunna avstå från att vara med. Detta kommer kanske även att gälla för de sociala systemen. Det kan ju ses som att det är en möjlighet för de nationer som inte är mogna, eller inte känner sig beredda, att stå vid sidan av samtidigt som det inte blir enhetliga regler. Jag undrar om statsministern kunde kommentera den frågeställningen.

Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Till Susanne Eberstein vill jag säga att jag tror att jag ska hålla kvar vid den bedömning som jag gav uttryck för i min introduktion, det vill säga att mycket svåra förhandlingar kommer att följa. Mycket kraftfulla ord har uttryckts i olika länder. Det finns ett behov av att komma ur detta och nå fram till varandra – något som alltid behövs i sådana här sammanhang. Det går inte att komma överens om man inte kommer med en kompromissvilja till någon del.

Sverige känner sig berett att nu fatta det beslut som vi i realiteten hade ett mycket starkt stöd för redan sedan tidigare i den här processen men som ytterligare har kodifierats av ett riksdagsbeslut i dag.

När det gäller Galileo uppfattar vi inte att det så att säga är ett frikort i slutsatserna för att föra detta i hamn. Beslutet ska tas först under hösten, och det förutsätter att finansieringen kan lösas. Det är väl mitt besked när det gäller Galileo. Det är ju som påpekats så att vi har stöttat detta, men det är som sagt inte färdigt i och med det här.

EIT har vi diskuterat vid tidigare utfrågningar. Då har vi motsatt oss ett tidigare förslag, som väl var av annan karaktär om vi ska vara ärliga. Samtidigt kan den nätverksbaserade lösning som man nu agerar för vara intressant. Vi har också i de budgetdiskussioner som har varit vidhållit att finansieringen ska hållas inom taket för det finansiella perspektivet. Det handlar alltså inte om att addera någon finansiering utöver det. Men även där vill jag påpeka att det fortfarande pågår förhandlingar.

När det gäller Anna Kinberg Batras frågor tycker jag mycket väl att man kan beskriva att det här har kringgärdats av mycket stor öppenhet. Jag lovar er ledamöter, och det förutsätter jag naturligtvis gäller alla som följer detta mycket noga, att ni inte har missat någonting. Det finns fantastiska möjligheter att följa både vad vi har tyckt och inte tyckt och vad vartenda land som finns med på den här konferensen har tyckt och inte tyckt. Det finns enormt mycket materia att tillgå. Därför kan jag ibland ha lite svårt att förstå den här diskussionen om att det skulle vara så slutet. Det är helt omöjligt att missa någonting, kan jag säga. Vi har mycket stora möjligheter att, som sagt, gå igenom detta.

Vi har också varit noga med att hela tiden betona förankringen. Jag vet att Cecilia Malmström och Nicola Clase har varit inför det sammansatta utskottet vid flera tillfällen. De har också varit tillgängliga för att komma vid ytterligare tillfällen om det behövs. Vi har på alla sätt – jag har också gjort det vid flera tillfällen i riksdagen – markerat vad som egentligen är den svenska ingången inför de förhandlingar som nu ska slutföras. Det är svårt att hävda annat än att vi är väldigt tydliga med vad vi åker ned till Bryssel för att försöka försvara från svenska utgångspunkter.

Sedan till den, kan tyckas, vardagliga men egentligen svåra frågan: Vad är hälsningen hem till vardagsrummet hos svenskarna? Det är ju det som ibland är bekymret med EU-frågorna. Upphetsningen är betydande, men jag är inte alldeles säker på att alla kommer att ha tv:n påslagen på midsommarafton för att följa detta. Det beror ju i grunden på att det så väldigt mycket har handlat om hur EU ska fungera i sina strukturer.

Vi kan påpeka sådant som vi har tyckt har varit värdefullt. Att möjliggöra utvidgning har ju varit en grund, det vill säga att flera ska kunna komma med. Det betyder oerhört mycket i de delar av Europa där väldigt mycket hopp om framtid och utveckling knyts till möjligheter att få ett europeiskt perspektiv och också ett framtida medlemskap. Det kanske är de som är de största vinnarna. Vi är ju som sagt redan med.

Är det så att den här fördjupningen när det gäller det brottsliga samarbetet innebär att vi får mer effektiva beslutssätt och kan närma oss varandra när det gäller hur vi ska bekämpa internationell brottslighet är naturligtvis alla att gratulera som tycker att det är en oroväckande utveckling att detta får breda ut sig. På det sättet kan man påpeka att det på en lång rad områden förbättrar EU:s möjligheter att agera.

Viktigt tror jag också är att världen behöver ett europeiskt samarbete som fungerar. När det står starkt, när det fungerar, betyder det väldigt mycket för i princip alla frågor som världen har att hantera. Och när det europeiska samarbetet tappar tempo är det svårt att se annat än att det får återverkningar i att mycket annat som är viktigt också tappar tempo.

Jag tycker, precis som Staffan Danielsson har påpekat, att det är viktigt med den breda förankringen, och det har också hela tiden varit min utgångspunkt. Partierna i denna riksdag har varit tydliga. Det är fem partier som står bakom inriktningen på fördraget såsom det först ingicks och såsom vi nu förhandlar mot att det ska komma att se ut.

Det har varit utomordentligt viktigt att hålla fast vid denna majoritet. Röstsiffrorna 261–36 indikerar väl just det breda stöd som finns i denna riksdag. Det tycker jag är utomordentligt viktigt.

Jag sade att det är en svår förhandling vi går till mötes. Det är tydligt att det i flera fall återspeglar att det inte alls finns den typen av riktigt tydligt stöd överallt runt om i Europa. Så är det väldigt ofta. Det är ibland problem i en regeringskonstellation eller ett mer otydligt stöd i riksdagen som kan vara grund för att det inte är lika lätt att komma till den här typen av förhandlingar. I det fallet står Sverige nu mycket starkt, grundat i de riksdagsbeslut som har fattats.

När det gäller möjligheterna till, de här obegripliga orden, *opt out* och *opt in*, förs det naturligtvis sådana diskussioner, inte minst riktat gentemot Storbritannien. Det kan ju noteras att Danmark efter folkomröst-

ningsresultat som först gick i en riktning och sedan i en annan på 90-talet också har den typen av lösningar.

Vi kan väl också notera att vi, när det gäller olika delar av Europasamarbetet, får lite olika förhållningssätt. Sverige står utanför euron men är närvarande i mycket annat.

Vi kommer att mana till försiktighet med detta av det enkla skälet att det är klart att ju mer det blir av detta desto mer tynger det möjligheten att fatta effektiva beslut. Det blir allt fler områden där en stor medlemskrets har allt fler som står utanför eller är delvis inne eller förhåller sig lite till det efter nationella intressen. Allting sker alltid till priset av att man tappar i effektivitet. Och kom ihåg att det har varit en utgångspunkt!

När 15 till slut har blivit 27 inser alla att det nu är i ökad betydelse därför att det handlar om så väldigt många människor i vårt Europa. Men det ställer också högre krav på att samarbetet verkligen kan röra sig framåt, leverera resultat och vara effektivt. I det ljuset ska man vara försiktig med *opt out*-möjligheter, även om det säkert kommer att diskuteras bland annat när det gäller Storbritannien denna helg.

Anf. 8 CARL B HAMILTON (fp):

Fru ordförande! Innan jag hoppar in på de stora frågorna vill jag gärna kommentera frågan om vardagsbetydelsen.

Det är väl helt enkelt så att det är lugn och ro i Europa nuförtiden. Det har det aldrig varit historiskt sett. Det är också så att vi har fått billiga flygresor. Kommer ni ihåg den tiden när det var passtvang i Europa? Det var inte längesedan. Och gå till frukt- och grönsaksdisken i ICA-affären! Se vilket utbud det är! Det är det också i Konsum, ska jag säga. Men det utbudet fanns inte på den gamla tiden.

Men om jag ska gå över till det förestående mötet handlar det naturligtvis om den här rättighetsstadgan. Det är viktigt att den är juridiskt bindande. Det har statsministern redan sagt.

Sedan är det viktigt att reglerna för att ta in nya medlemmar, de så kallade Köpenhamnskriterierna, inte i praktiken skärps så att man utesluter länder som vill komma med.

Varför är det så viktigt? Jo, det är därför att det finns ett antal länder runt Europas kärna – den är ganska stor nuförtiden; det är 27 stycken – som är ganska instabila, som inte har någon särskilt bra ekonomisk välfärd. Människor är arbetslösa och vill gärna komma därifrån. Demokratien sitter många gånger ganska trångt. Människor förföljs av olika skäl. Och alla dessa missförhållanden är otroligt mycket lättare att komma till rätta med om de här länderna har ett perspektiv av att de, inom en överblickbar framtid, kan bli medlemmar i Europeiska unionen. Det är därför den här kriteriediskussionen är så viktig att stoppa. Det handlar om lugn och ro inte bara i centrala Europeiska unionen utan också i våra grannländer.

Statsministern var mycket tydlig beträffande klimatfrågan. Den kommer också upp. Det tycker jag är alldeles utmärkt. Europeiska unionen är en väldigt effektiv och kraftfull aktör på den punkten. Men det står ingenting i det textutkast som vi har fått om detta. Det är ett tillägg, så det är inte självklart att det ska stå där. Men det skulle jag sätta pris på, att statsministern ägnar mycket tid på det här mötet – jag antar att statsministern kommer att ha rätt mycket tid över, trots allt, eftersom Sverige

Anf. 9 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Fru ordförande! Tack för en mycket bra sammanfattning och en tydlig markering av vilka de svenska prioriteringarna är!

Jag vill fortsätta där Carl B Hamilton slutade, med klimatfrågorna. Det är fantastiskt glädjande att EU så långt som man kan bedöma hittills har visat verkligt ledarskap globalt sett i klimatfrågan. Här visar sig EU från sin allra bästa sida. Det vi har uppnått där hade vi inte ens kunnat komma i närheten av om länderna hade kämpat själva.

Det gäller att sätta mål. Det handlar om transportsektorn, energipolitiken, utsläppshandeln, samarbetet med tredjeländer och så vidare.

I ljuset av det Carl B Hamilton sade om att det finns länder som vill föra in klimatfrågorna i fördragssammanhanget vill jag fråga statsministern: På vilket sätt skulle det stärka den fortsatta hanteringen av klimatfrågorna inom EU? Om det inte blir en sådan lösning eller om det inte anses vara en bra lösning undrar jag: Hur ser statsministern på den fortsatta processen? Fina målsättningar och sådana saker är ju gott, men nu måste det följa en period av implementering och av att man går från ord till handling. Hur ska vi kunna leverera i klimatfrågan med eller utan klimat i fördraget?

Anf. 10 JACOB JOHNSON (v):

Fru ordförande! Dagens möte gäller både information och samråd med statsministern inför Europeiska rådet.

När det gäller samrådsdelen vill jag referera till Vänsterpartiets reservation i riksdagen och anmäla avvikande mening bland annat med hänvisning till innehållet i den vad gäller den demokratiska förankringen. Vi anser ju att det här borde inkludera en folkomröstning vid svenska ställningstaganden.

Men min fråga till statsministern rör den röstviktningsfråga som framför allt Polen driver. Jag anser att det borde ligga i Sveriges intresse att stödja den polska hållningen, även om den bästa lösningen vore en strikt mellanstatlig linje. En röst per land – det är vår synpunkt.

Den dubbla majoritetsregeln i det konstitutionella fördraget, som ligger på bordet, innebär de facto att stora länder som Tyskland, Storbritannien och Frankrike tillsammans med ett litet land kan hindra vad 24 andra länder önskar. Annorlunda uttryckt: Det är mellanstatlighet för de stora, överstatlighet för de små.

Att basera röststyrkan på befolkningsmajoritet i stället för att förhandla fram regler leder med stor sannolikhet till problem.

Jag vill höra om statsministern kan tänka sig att stödja den polska linjen för att få en mer mellanstatlig styrka i röstviktningen?

Anf. 11 ORDFÖRANDEN:

Jag ska säga till er som inte är här lika ofta som ordinarie ledamöter att sådana här möten slutar med att jag försöker sammanfatta om vi har en majoritet i nämnden. Det både hoppas och tror jag att vi har. Om Jacob Johnson då inte skulle ingå i den majoriteten finns det möjlighet att anmäla avvikande mening. Det tar vi i så fall upp på slutet.

Anf. 12 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack så mycket, statsministern, för din väldigt bra genomgång av de viktiga punkterna!

En av de saker som Sverige har sagt att man skulle driva är just klimat- och energifrågorna. Där har Sverige tidigare uttryckt att Sverige inte har någonting emot om detta lyfts in i konstitutionsförslaget när det kommer upp. Därför är jag lite förvånad över att det inte finns någonting om detta som vi kan se i det material som vi har fått.

Då är första frågan om Sverige kommer att lyfta fram detta. Kommer statsministern att begära ordet och försöka få in någonting om detta? I så fall undrar jag konkret: Vad är det man skulle vilja lyfta in? Är det att man ska ta bort Euratomfördraget och göra om det till forskning om förnybara energikällor? Eller vad är det som man skulle kunna förändra?

Det finns dessutom ett tiotal frågor som inte är lösta inför mötet på midsommarafton. Då är frågan vad ståndpunkterna i de konkreta fallen är från svensk sida.

Om man ser en sammanfattning av detta kan man konstatera att det är vissa länder i EU som har väldigt stort inflytande på EU. Det är Storbritannien, Tjeckien och Polen som lyfter upp de frågor som de tycker är viktiga, vilket inte betyder att i alla fall jag tycker att de är lika viktiga. Men man kan säga att de har en viss framgång med detta, eftersom det nu blir en diskussion om deras hjärtefrågor. Då är frågan: Har inte Sverige någon hjärtefråga när det gäller EU, som vi tycker att man borde lyfta upp och framföra en ordentlig fråga om på toppmötet? Det är framför allt klimat- och energifrågan som jag skulle rekommendera i så fall.

Sedan blir jag lite förvånad när vissa här säger att det här med röstningsprincipen verkar lite jobbigt. Det är bara paragrafer och sådant. Ja, det är paragrafer, men det handlar också om vilken makt man har när man ska fatta beslut om viktiga frågor i EU. Och det system som nu lanseras, som är ungefär detsamma som förra gången i Nicefördraget, är fruktansvärt komplicerat. Det är inte enkelt att förstå för en vanlig medborgare vilka länder som har inflytande.

Men det jag reagerade på var att det sades att det inte används så ofta. Jag tycker att det används. Varje gång vi har möte i EU-nämnden får vi en information om vilken beslutsprocess som gäller i just det fallet. Är det enhällighet är det av mycket större vikt att länderna kommer överens. Då är det också mer bilaterala samtal före mötena. Jag tror också att framför allt små länder, som Sverige, har ett större inflytande om det är enhällighet i frågorna, om man ska få genomslag för politiken på EU-nivå.

Jag tycker inte, och inte Miljöpartiet heller naturligtvis, att EU ska ha så mycket mer makt. Och det är egentligen den största förändringen i det här konstitutionsförslaget. Det innebär att man ger mer makt till EU.

Statsministern refererar till att det finns ett stort stöd i riksdagen i de här frågorna. I riksdagen finns det möjligtvis men inte i samhället i stort. Där är man mycket mer skeptisk till att EU ska ha mer makt eftersom man inte uppfattar att EU kan bestämma om den som EU redan har.

En av de frågor som vi har haft en stor diskussion om i Sverige gäller EMU-medlemskap. Vi har haft en folkomröstning där en klar majoritet sade nej till svenskt medlemskap i EMU. Då är frågan: Varför driver inte Sverige att Sverige ska ha ett undantag från detta? Det handlar om att

Anf. 13 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Flera har fört fram klimatfrågan. Jag kan bara understryka den väldiga framgång som de toppmöteslutsatser som kunde komma till stånd under marstoppmötet innebar för Europasamarbetet. Det handlade om att ta på sig tydliga utsläppsreduktioner, om energieffektivitetsmål och om förnybar energiproduktion.

Som påpekades ska det nu följas av bördefördelningsdiskussioner under ledning av kommissionen. Det kommer att leda till att många länder som faktiskt inte har haft det som den tydliga utgångspunkten nu kommer att göra ytterligare ansträngningar för att öka andelen förnybar energiproduktion. Det är en bördefördelning som kommer att göra att det kravet ställs på alla, också på Sverige, fast vi ligger tydligt över den satta målformuleringsnivån.

Frågan har nu hamnat i hjärtat av det europeiska samarbetet och kommer att betyda väldigt mycket för det europeiska samarbetet under de kommande åren. Därför väcktes också frågan: Ska detta återspeglas i ett fördrag som förhandlades färdigt i en tid då klimatfrågan ännu inte hade den betydelse som den nu har haft? Och det var, som flera har påpekat här, en spridd uppfattning att man på något sätt skulle manifestera det.

Det var aldrig någon diskussion om en kompetensöverföring. Det handlade alltså inte om att föra in det i någon sorts legalt ramverk, utan det gällde mer en återspeglning av frågans ökade betydelse. Det har också jag framfört. Jag framförde det när jag träffade Angela Merkel nere i Berlin. Vi har också framfört det på olika sätt.

Nu på slutet är det något som har blivit tydligt. Utgångspunkten är att understödja ordförandeskapet som säger att det konstitutionella fördraget som sådant är utgångspunkten. Sedan minskas det ned i omfattning. Det är det vi har begärt riksdagens stöd för att driva också som en svensk linje. Men – och det är det viktiga tillägget – det är stor restriktivitet när det gäller tillägg.

Det vi då har märkt tenderar att ske är att när vi talar om klimat och miljö säger andra: Ja, det är en bra idé. Vi har också en tilläggslista. Kan vi se till att alla får med sina tilläggslistor?

Då har vi sagt: Så mycket är det inte värt att få en icke bindande – icke med legal verkan – skrivning om klimat att det gör att allt som riksdagen nu bland annat har markerat att man inte önskar i form av tillägg kommer med som en följd av detta.

Då har vi snarare företrätt linjen att gå tillbaka till att vi är restriktiva när det gäller alla tillägg. För så pass viktigt skulle det vara för oss om också en del andra tillägg kom på plats. Det förtar på intet sätt kraften och riktningen i klimatarbetet, men det är den enkla förklaringen till varför det inte nu står med.

Jag kan också säga, när det gäller den fortsatta processen i klimatfrågan, till Sven Gunnar Persson att jag nämnde bördefördelningen. Alldeles uppenbart är utsläppsrättshandelssystemet i sin första fas. Det går ut nu vid årsskiftet. Det ska gå över i en andra. Det finns de som har varit väldigt kritiska. Vi har sagt: Var försiktiga med det! Vi är övertygade om

att det här är rätt sätt tillsammans med annat att möta mycket av de globala klimatproblemen.

För att man ska få en fungerande utsläppsrättshandel ska man snarare se till att få det att fungera bättre och inte bejaka alternativet att helt ta bort det. Vi ser att andra delar av världen med stort intresse tittar på det här utsläppshandelssystemet. Det är ju ett sätt att gå från ett helt slutet nationellt perspektiv till att på ett mer gränsöverskridande sätt möta klimatpåverkan med ett av de viktigaste instrument vi har.

Mer kommer att följa kring bördefördelning. Mycket kommer att handla om att överföra kompetens till varandra, att rikta in forskning, utbyta erfarenheter. Det gäller hur man växlar in det förnybara, men väldigt mycket handlar också om den policymix som ligger i hur man utformar skatter och avgifter, subventioner av olika slag, där ju Sverige är långt fram och använder väldigt mycket av det som andra länder nu diskuterar. Vi kan nästan alltid säga: Det där har vi redan. Eller: Det har vi gjort i 15 år – eller något sådant. Det är intressant att föra diskussionen på det sättet.

Ulf Holm, vi har diskuterat detta tidigare. Först medger Ulf Holm att han egentligen inte tycker att EU ska ha mer makt. Han tycker egentligen inte att Sverige ska vara med över huvud taget. Fast först ska vi göra lite mer kring miljön. Där kommer alltid problemet att det tenderar att bli bra för det man ändå tycker är viktigt. Det brukar vara min kritik gentemot Miljöpartiet. Det blir för mycket nationellt slutna svar, som inte kan hämta kraft i den form av internationellt samarbete som vi faktiskt har, om man inte bejakar den europeiska unionen.

När det gäller den ekonomiska monetära unionen var det, som ni minns, inträdet i det så kallade tredje steget som var folkomröstningsfrågan. Första och andra steget har Sverige redan beträtt. Det är en bärande del av förklaringen till – vilket jag tycker var mycket bra – att vi fick på plats en oberoende riksbank. Det ställdes den typen av krav för att förbereda sig i den processen. Därmed är vi inte utanför EMU som det ibland beskrivs. Vi har däremot ett folkomröstningsbeslut på att inte gå in i det tredje steget som vi har markerat att vi respekterar.

Jag skulle vilja säga att om vi öppnar röstviktningssfrågan blir vi inte klara nu i helgen. Det är i realiteten att säga att vi börjar om. För alla har sin egen utgångspunkt, sin egen tidpunkt – det kan vara Nice, det kan vara före det, det kan vara nu i fördragsförslaget – då man tycker att röstsammanviktningen hade precis den mix som just passade en själv, möjligen med lite tillägg för egen del. Det kommer i realiteten att innebära att vi inte har någon grund att utgå från.

Det som är bättre med förslaget nu är att det tydligt återspeglar befolkningsstorlek, vilket inte har varit fallit tidigare. Som jag beskrev i min inledning var Nice mer av en huggsexa. Det är svårt att beskriva det på något annat sätt. Det var inte grundat i någon tydlig princip som man kan hänföra det till.

Det är också därför som det är svårt att helt möta de invändningar som bland annat har framförts i Polen, eftersom de inte heller hävdar annat än att man möjligen tycker att Tyskland har ett för stort inflytande men hänvisar då till mycket annat än själva röstviktningen. Det blir lätt så att mycket annat kommer fram i diskussioner som har varit mellan länder på en bilateral nivå.

Någon säger: Det här används visst vid flera tillfällen. Nej, vår utgångspunkt är att det inte alls voterar i den utsträckning som man skulle kunna få intryck av när man följer de här diskussionerna. Det är bara en medvetenhet om att vi har ett ansvar att komma överens och en medvetenhet om att det till och med finns ordning för det om det skulle visa sig vara svårt.

Hela samarbetet är inställt på att få med alla och att arbeta på ett sätt så man inte voterar. Det vore helt felaktigt att med det här som grund sända bilden av att det är ett voterande Europa där stora ständigt voterar ned små. Det är inte så det här samarbetet fungerar, och det är inte så det kommer att kunna fungera i framtiden heller. Därför kan jag kanske tycka att det är olyckligt med den enorma betydelse som de här röstviktningsspörsmålen får och hur det kallar upp nationella känslor. Det står på intet sätt i rimlig proportion till vad det de facto betyder för hur samarbetet utformas.

Anf. 14 ORDFÖRANDEN:

Då går vi in på nästa runda.

Anf. 15 KENNETH G FORSLUND (s):

Fru ordförande! Riksdagen har efter debatt i går och beslut i dag tagit ställning och markerat att vi egentligen var nöjda med förslaget till nytt konstitutionellt fördrag. För mig som socialdemokrat hade det varit önskvärt att Europa hade fått förenklingen och förtydligandet av vilka regler det är som gäller. Nu är inte det möjligt, tyvärr. Det är beklagligt. Det är medborgarna i Europa som är förlorare på det. Det här blir en fortsatt ottydlig och rörig regelbok, eller regelböcker får man väl snarast säga.

Trots det är det viktigt att komma vidare nu. Vi vill möjliggöra utvidgning. Vi vill möjliggöra att Europa och EU fortsätter att ta sig an arbetsuppgifter och klarar de arbetsuppgifter vi har. Men i det arbete som nu pågår är det viktigt att inte för mycket tas bort av det som är det ursprungliga innehållet i det konstitutionella fördraget. Det får inte bli ett minimalistiskt EU. Grunden måste vara att stora delar av det som faktiskt många länder har varit eniga om räddas för det framtida arbetet.

I det betänkande som har arbetats fram i det sammansatta konstitutions- och utrikesutskottet, som debatterades i går och beslutades om i dag, slår vi fast ett antal punkter som är viktiga signaler och uppdrag till regeringen. Det gäller bland annat det institutionella paketet. Statsministern har varit inne på det här. Jag tror att det är en mycket riktig bedömning att om det öppnas blir inte det här mötet avslutat ordentligt under den kommande helgen.

Det handlar också om undantagen på det rättsliga och inrikes området, alltså möjligheten för *opt outs*. Vi har sagt att det inte ligger i Sveriges intresse att ha sådana. Det handlar också om att Köpenhamnskriterierna, alltså regler om möjligheten för nya länder att komma in, inte ska skrivas in i ett nytt fördrag.

Vi säger också i riksdagsbeslutet att kompromisser måste förankras här i riksdagen. Det är väl egentligen en självklarhet, både för riksdagen och för regeringen. Det är ändå värt att nämna i sammanhanget.

Min fråga till statsministern är: Hur kommer statsministern att agera på det här mötet för att få gehör för de beslut som vi har fattat nu här i dag i riksdagen, det som är förhandlingsmandatet till regeringen?

Anf. 16 BJÖRN HAMILTON (m):

Fru ordförande! Jag ska uppehålla mig vid utvidgningen. Den har många berört här. Men det är ändå det centrala i varför vi nu vill ha ett nytt fördrag, tilläggsfördrag eller vad vi nu ska kalla det för, att det göra det möjligt med en vidare utveckling av Europeiska unionen. Det handlar inte bara om att göra livet bättre för dem som bor i de stater i Europa som inte är med och kan komma med utan även om att stärka Europa och unionen inför globaliseringen, som jag ser det. Vi måste stärka den europeiska marknaden för att klara av ett fortsatt välstånd i Europa med tanke på vad som händer i Asien och USA, så vi inte hamnar i bakvatten eller i kläm där. Det finns många vinnare i en sådan här situation.

Därför är det så oerhört viktigt att vi nu får ett fördrag eller bestämmelser så att vi kan umgås i Europa på ett sätt så att det blir enkelt, klart och tydligt och så många som möjligt kan vara med så att vi breddar marknaden. Då är det när det gäller Köpenhamnskriterierna, som också Kenneth var inne på och även Carl B Hamilton tagit upp, viktigt att de inte får någon form av konstitutionell betydelse.

Jag vill höra statsministerns uppfattning om riskerna att de återigen kommer upp. De finns inte med i de förutsättningar som det tyska ordförandeskapet har skickat ut, men det har legat latent hela tiden. Hur bedömer statsministern riskerna att de dyker upp här nu som "gubben i låddan" i slutändan?

Anf. 17 STAFFAN DANIELSSON (c):

Jag glömde önska statsministern och övriga regeringschefer framgång under den kommande helgen. Jag tycker att det har öppnat sig lite, och jag hoppas verkligen att det blir ett bra resultat. Jag har två korta frågor.

EU-parlamentet flyttar i dag mellan Bryssel och Strasbourg en gång i månaden och har gjort så i många decennier. Det är fördragsbundet. Det har historiska rötter. Men det känns inte riktigt modernt. Det är vi många som tycker, och det har diskuterats.

Finns det någon reell möjlighet att lyfta upp den här frågan nu? Min bedömning är att det inte finns det. Hur har Sverige drivit det här vid tidigare fördragsändringar? Har det varit någon fråga på tapeten, eller har vi varit tvungna att leva med den? Kan statsministern eller kanske EU-ministern titta i kristallkulan och göra en bedömning av den här frågan, av hur den kan utvecklas? Kommer det att fortsätta många år som nu? Då får vi respektera och leva med det även om vi inte tycker att det är bra. Eller kommer en förändring att bli möjlig?

Jag har en kort fråga till. Tjeckien har drivit att det ska in en passus om tvåvägsflexibilitet, att EU visst kan bli vassare och innefatta mer att samarbeta om men även att EU kan släppa beslutskraft och återföra den till nationell nivå när det inte längre behövs. Man skulle införa en passus om detta. Detta är ju alltid upp till EU att kunna göra, men det skadar väl inte att man säger även det självklara. Tjeckiens förslag kommer ju upp på bordet. Hur ser statsministern på det?

Anf. 18 KARIN GRANBOM (fp):

Fru ordförande! Låt mig säga så här: Så här i midsommartid vet vi alla att jordgubbarna tappar vissa av sina kvaliteter i frysboxen. Men hur frysvarorna tinas och tillreds är ändå det som slutligen avgör hur angenäm rätten blir. Det är lätt att göra en parallell till detta fördragsförslag. Med det vill jag önska regeringen framgång i arbetet under midsommarhelgen.

En förtjänst med det gamla fördragsförslaget var att det var en sammanhållen lättläst text som med några väl avvägda portalparagrafer gav det europeiska vardagsarbetet en högklassig inramning men också en användbar kompassriktning. Jag vet nu, och det har nämnts också här vid mötet vid ett antal tillfällen, att det sätts ett särskilt egenvärde till att vi denna gång producerar ett kort dokument. Därför vill jag försäkra mig om att ett antal mål och värden som vi svenskar sätter högt och som vi också kämpade hårt för vid förra tillfället finns med nu när vi plockar upp fördragsförslaget ur frysboxen.

Det första handlar om jämställdhet. Vi svenskar ville inte att enbart ordet jämlikhet skulle vara med i unionens värdegrund utan också jämställdhet mellan kvinnor och män, även att skydd av barnens rättigheter både inom unionen och i relationen med andra länder fick en framskjuten position.

I portalparagrafen om unionens mål stod det inte enbart att unionen ska verka för hög miljöskyddsnivå. Det fanns också en framåtsyftande skrivning om att unionen ska sträva efter en bättre miljö. Om vi inte får in någonting i det nya förslaget om att unionen ska arbeta med klimatfrågorna tycker jag åtminstone att vi måste få in att vi ska sträva efter en bättre miljö.

I dessa tider när vi intensivt diskuterar globaliseringens hot och möjligheter vill jag påminna om att EU-länderna var överens om att vi i det förra fördragsförslaget skulle skriva in att unionen ska främja fri och rättvis handel. När det gäller den tyngd vi vill lägga vid öppenhet och transparens tycker jag att statsministern svarade väldigt bra, men när det gäller de andra frågorna skulle jag vilja att statsministern berättar hur regeringen har gått igenom dem.

Anf. 19 ORDFÖRANDEN:

Hoppas att statsministern har antecknat flitigt! Jag lämnar ordet till honom. Fortsätt vara pedagogisk liksom i din förra omgång med tanke på tittare och lyssnare som kanske inte tuggar Köpenhamnskriterier och institutionella paket till vardags men som ändå är intresserade av vad som händer på toppmötet!

Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! Det var höga krav. Jag ska försöka leva upp till dessa instruktioner.

Hur ska man agera för att få gehör för de svenska linjerna? Det är inget man bör komma på nu inför helgen, utan jag vill gärna tro att jag, Cecilia Malmström, Carl Bildt, Nicola Clase – alla vi som sitter här framme – i realiteten har ägnat flera månader åt att föra fram det som vi i kontakter mellan oss och Socialdemokraterna ansåg eller kände var de frågor vi ville betona.

2006/07:33

20 juni

Egentligen har det inte varit så svårt. Det är precis som Kenneth G Forslund påpekar: Vi var i grunden överens om fördraget såsom det ingicks. Vi har därför värdesatt att inte tappa av det på substans och innehåll. Vi har kunnat gå med på en krympning eller att till viss del ta ned det, och vi har varit mycket restriktiva med tilläggen.

Allteftersom tilläggsförslag dök upp som möjligen inte är bra utifrån svenska utgångspunkter, vilket många här värtaligt har beskrivit, var det tydligt att man också måste skapa allianser med andra. Jag kommer precis från det nordiska statsministermötet, och det var väldigt tydligt för mig att Finland och Danmark ligger väldigt nära våra positioner. Jag kommer i morgon till lunch att också prata med de tre baltiska ländernas statsministrar i samma fråga.

Jag har under denna vår rest mycket och tydligt markerat i de länder där jag vet att frågorna har varit lite svårare att hantera. Det var naturligt att åka till Holland och träffa Jan Peter Balkenende. Det var det som var utgångspunkten – ett nej i Holland. Jag vet att Cecilia Malmström på motsvarande sätt har varit i Frankrike för att höra vilken tolkning de gör för att komma ur ett läge där deras folkomröstning gav ett nej, och där det var viktigt för dem att det fick en förändring.

Jag läste det tal Jan Peter Balkenende höll till Europaparlamentet där han mycket tydligt betonade att en viktig grund för Holland att kunna gå vidare var att just komma ur det konstitutionella ramverket, känslan av en sorts statsbildning. Det var faktiskt det han betonade allra mest i sitt tal, och i den delen har ju nu processen som sagt gått honom till mötes.

Jag har också haft premiärminister Topolánek på besök här i Stockholm. Jag har träffat båda bröderna Kaczynski på plats i Polen, jag har varit i Storbritannien och träffat Tony Blair, allt för att föra diskussionerna med dem som förmodligen är allra viktigast för att kunna försvara våra svenska intressen.

Jag kan lova att det finns en sak som jag mer än något annat har återkommit till, och det är Socialdemokraternas betydelse för att vi ska kunna få igenom detta beslut med tre fjärdedels majoritet i Sveriges riksdag. Det finns inte en enda europeisk ledare som har träffat mig som inte har hört detta och förstått betydelsen av det. Jag tycker nog att jag både har jobbat in de svenska utgångspunkterna, vad det är vi önskar och vilka majoritetsförhållanden som gäller för att få detta på plats i Sveriges riksdag.

Finns det då något som dyker upp? Flera har nämnt Köpenhamnskriterierna, bland annat Björn Hamilton.

Låt mig bara säga att Köpenhamnskriterierna, fru ordförande, tillkom när man i ett möte i Köpenhamn 1993 – det fungerar väldigt ofta så att man namnger sådana här saker efter det möte där man fattade beslut – satte upp vissa regler för vad man ska klara av för att kunna bli medlem i Europeiska unionen. Bara så att det inte blir förvirrat: Det tycker vi i grunden är ganska bra. Det är bra att man talar om hur man blir medlem i Europeiska unionen, och det är bra att det ställs höga krav för att vi ska kunna fungera i detta kraftfulla samarbete som ska möjliggöra handel, fritt utbyte och fri rörelse över gränserna.

Det bör också noteras att det i vissa punkter tillkom – det ingår alltså inte i Köpenhamnskriterierna – en skrivning där man talar om så kallad absorptionsförmåga, och det har man återkommit till ibland. Det är ett

fantastiskt svårt ord, men det handlar om en sorts politisk bedömning av hur möjligt det är för ett land att klara av de myckna krav som ställs på en medlem av Europeiska unionen.

2006/07:33
20 juni

Det har vi varit lite mer tveksamma till, för det blir väldigt lätt en bedömning. Det blir väldigt lätt att säga att vi klarar det, men vi är mer ifrågasättande för de länder som kommer från en helt annan bakgrund, vilket ju flera har påpekat. Det är en sak att ställa sig frågan om Sverige och Finland ska komma in som medlemmar i Europeiska unionen, men nu vet alla att vi för diskussioner om Kroatien, kanske om Serbien i en framtid, om Turkiet – det är i realiteten så att det krävs väldigt mycket utveckling i dessa länder för att de faktiskt ska klara av att kunna komma in.

Vi är oroad för att man skulle ställa kraven så högt att det i realiteten blir nära nog omöjligt att någonsin nå upp till dem. Det är det som är vår oro. Vi följer den europeiska debatten. Väldigt många tycker att det nu är dags att rita kartor och att säga stopp, nu behöver utvidgningen inte gå längre, men Sverige har kanske starkare än något annat land hävdad utvidgningens fortsatta värde. Om detta har vi en bred enighet i Sveriges riksdag. Det är bra om fler får komma med.

Det är så vi läser diskussionerna om detta nu ska in i fördraget. Det tas upp av dem som använder det som en sorts oro för att utvidgningen ska fortsätta eller gå för fort. Då blir ett utvidgningsvänligt land som Sverige lite nervöst, och det är det den här diskussionen har handlat om.

Som det nu ser ut i de utkast vi får är det fört åt sidan, troligtvis i så fall mycket beroende på att Sverige har varit så aktivt i frågan som vi har varit. Men det är alldeles rätt, som flera har påpekat, att det definitivt kan dyka upp igen.

Det blir också väldigt ofta så att man sedan jobbar med formuleringar, och man försöker sticka in det här och där, men det viktigaste för oss har varit att påpeka att det inte får få en legal verkan. Det kan inte vara så att när vi väl efter långa förhandlingar kommer fram är det inte Europeiska rådet och medlemsländerna som fattar beslut på det sätt som är sagt med hörande av Europaparlament och alla institutioner, utan det visar sig att det i framtiden blir en domstol som avgör huruvida man får vara med i EU eller inte. Det tycker jag vore mycket märkligt, och det håller vi ifrån oss. Det tror jag också att vi nu har ett mycket brett stöd för.

Men återigen: Det kan definitivt återkomma av ett enda mycket viktigt skäl, och det är att det råder väldigt delade uppfattningar i Europas länder om hur man ska se på utvidgningen. Den diskussionen hoppas jag inte kommer den här helgen, men kommer den inte den här helgen så kommer jag tillbaka till denna nämnd och säger att vi fortsatt har de här diskussionerna och att vi vet att det kommer senare i höst. Vi kan vara hur eniga vi vill här i Sverige – det är ändå många länder som inte håller med oss.

Den frågan gör sig alltså påmind på olika sätt, och den *kan*, ska jag säga till EU-nämnden, dyka upp i någon form. Men jag kommer naturligtvis att agera och uttrycka mig ungefär som jag har gjort nu om det behövs på mötet nere i Bryssel.

När det gäller flytten av Europaparlamentet finns det många som av arbetsmiljöskäl, effektivitetsskäl och besparingsskäl har påpekat att det

där kanske inte är alldeles klokt. Dock har inte Sverige fört fram det som vi har kunnat hitta under många år av fördragsutveckling som en ståndpunkt som vi har hävdad ska ändras i fördraget. Detta är precis som påpekats fördragsbundet. Det ger i realiteten Frankrike en vetorätt att inte röra i frågan, vilket de mycket tydligt, varje gång det över huvud taget förs på tal, markerar att de aldrig tänker acceptera. Det förändrar kanske inte att vi i alla fall tycker att det är en vällovlig och riktig argumentering att ifrågasätta detta, men det är den mycket tydliga franska utgångspunkten. Vi har inte fört in det nu av det enkla skälet att det skulle fälla hela min argumentering inför denna EU-nämnd om jag i slutet av denna diskussion om att hålla tillägg borta sade att nu är det dags att ta upp den stora diskussionen om var Europaparlamentet ska ha sitt säte. De skulle inte förstå någonting, därför att då skulle jag helt ha öppnat för att i realiteten vad som helst kan tas upp i det här sena läget, och det menar jag verkligen inte vore att tjäna Sveriges intressen på ett bra sätt.

När det gäller det tjeckiska förslaget finns det med i de utkast vi nu har från Tyskland. Det gäller alltså möjligheten att också ta bort kompetens som mycket riktigt har förts fram från Tjeckien. När det gäller de frågor Karin Granbom gick igenom kan vi inte finna annat än att de är med. Tidigare vinster av det här slaget har så att säga inte tagits bort i någon utsträckning, utan det finns fortsatt med i de dokument vi nu går att fatta beslut kring.

Anf. 21 ORDFÖRANDEN:

Tack för den utmärkta pedagogiska förklaringen och för svaret.

Anf. 22 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Det finns ett omfattande avsnitt i förslaget till slutsatser från toppmötet som handlar om det man sammanfattningsvis brukar kalla migrationsfrågor, det vill säga flykting- och invandringsfrågor. Här tycker jag att dokumentet och EU-arbetet lever i ett spänningsfält. Det är å ena sidan den globala ansatsen med att utveckla partnerskap, inte minst med afrikanska länder för att ge bistånd och förebygga flyktingströmmar och bidra till välståndsutveckling och sådana saker. Där finns arbetskraftsinvandring, frågor om asylrätten och ansvarsfördelning – bördefördelning tycker jag är ett dåligt ordval – inför de flyktingsströmmar som faktiskt finns.

Detta är å ena sidan, i den positiva korgen. Å andra sidan har vi naturligtvis arbetet med kapacitetsutbyggnad för att kunna ta itu med illegal invandring och gränsöverskridande brottslighet. Här nämns med förkärlek kustpatruller och verktyglådor, där man ska ha olika aktiviteter för att ta itu med det som kan upplevas som negativt och pressande när det gäller invandringssidan.

Hur ser statsministern på möjligheterna att humanitet och öppenhet kan vara vägledande för EU:s invandrings- och flyktingpolitik även fortsättningsvis – kanske i än större utsträckning?

Anf. 23 JACOB JOHNSON (v):

Först har jag några reflexioner kring det statsministern sade apropå röstviktningss Diskussionen. Om nu betydelsen av de olika röststyrkorna är väldigt överdriven skulle man ju, om en diskussion kommer upp och om

Polen driver detta, kanske kunna stödja en utveckling åt det hållet, just för att få en större mellanstatlig balans i EU-samarbetet.

Några positiva noteringar från Vänsterpartiets sida finns trots allt i det lagda ordförandeförslaget. Jag noterar att det inte förekommer några referenser till kristna värden. Det är en förbättrad subsidiaritetsprövning, och vi ser också positivt på den här nödbromsen på det rättsliga området, inrikesområdet och det polisiära området. Det påminner lite grann om en *opt out*-möjlighet, eller till och med om ett slags indirekt tredje pelare för de länder som vill utnyttja det här. Jag vill höra statsministerns kommentar till det.

När det gäller Strasbourgdiskussionen håller jag med min centerpartistiske kollega om att det vore vällovligt om vi fick detta löst, och jag håller också med min kollega Ulf Holm vad gäller EMU-frågan: att det svenska folkets demokratiska ställningstagande mot EMU borde få sin juridiska verifikation i avtal med EU.

Anf. 24 ULF HOLM (mp):

Jag anser nog att statsministern säger emot själv. Statsministern säger å ena sidan att röstningsfrågorna inte har någon större betydelse, för man sitter inte och voterar så mycket. Å andra sidan säger statsministern att om vi öppnar den diskussionen kommer vi inte att få någonting alls, för då öppnar man Pandoras ask, och det kommer att bli jättesvåra diskussioner.

Just det. Röstningsförfarandet innebär ju makt, och det är det som är det viktiga. Makten för de små länderna blir mindre med den nya EU-konstitutionen än tidigare. Det är därför den är så avgörande för små länder. Sverige är ett av de mindre länderna i EU – eller kanske ett mellanstort land, om vi sträcker på oss lite.

Sedan har jag inte riktigt förstått den svenska positionen att vi ska åka ned till Bryssel och inte förändra någonting alls. Allt som har varit tidigare och som är lagt i frysboxen är bra. Ingenting ska förändras. Det tycker inte jag är särskilt förnyande för den svenska EU-politiken. Det är precis som statsministern säger: Det finns frågor som har lyfts upp på agendan som vi borde ha med, till exempel klimat- och energifrågorna. Då kanske det kunde komma något litet förslag om att göra EU-konstitutionen lite mer grön när det gäller hur vi ska hantera klimatförändringarna i framtiden. Det finns nämligen paragrafer i konstitutionen som aktivt motverkar en bra klimatpolitik, och det borde man vara medveten om.

Sedan finns det naturligtvis saker som kan vara bra i de nya förslag som har kommit, till exempel att man ytterligare stärker de nationella parlamentens inflytande. Det är något mycket positivt.

Men här kommer också frågan om det som kallas gult eller rött kort. Där lutar vi från Miljöpartiet åt att det kanske borde vara rött kort som gäller, det vill säga att stärka de nationella parlamentens inflytande. Det skulle vara att föredra.

Nu blir det ändå ganska många förändringar. Vi vet inte och har inte riktigt fått bekräftat ländernas positioner. Kommer till exempel Polen att stoppa konstitutionsdebatten i helgen så att det inte blir någon framgång i midsommar eller kommer det att bli något? Det är den stora frågan. Som jag ser det är det en maktfråga.

2006/07:33

20 juni

Om det kommer upp till förslag så hoppas jag att statsministern på midsommarafton kan deklarerat till svenska folket att det blir en svensk folkomröstning om förslaget – detta för att ytterligare stärka diskussionen om EU:s framtid i Sverige. Det är viktigt att folk känner till beslutsordningarna i Sverige och i EU. En folkomröstning är ett mycket bra sätt att öka den kunskapen bland människor.

Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Fru ordförande! När det gäller migrationsfrågor finns ett beslut, som det hänvisas till, om gemensam flyktingpolitik i slutet av 2010. Det blir ett sätt att skapa en börde- eller ansvarsfördelning – vilket ord man nu vill använda – i synen på flyktingar som inte minst Sverige tycker är angeläget. Det är det bästa sättet att svara upp mot den svåra fråga som i realiteten hela migrationsfrågan utgör i dag för Europeiska unionen.

I det jag har kunnat följa, bland annat på plats i Lahtis och i andra sammanhang, är Sverige ständigt den kraft som för in mycket av de positiva beskrivningar som Sven Gunnar Persson hänvisade till. Vi är ständigt där och för in positiv syn på arbetskraftsinvandring, en ansvarsdiskussion om att med fattigdomsbekämpning och ökade och förbättrade förutsättningar för handel möjliggöra en positiv utveckling i närområdet och andra delar av världen som en grund för att minska oönskad migration. Vi vill på det sättet få rätt ingång i frågan och inte börja i kontrollåtgärder och säga att det viktigaste är att komma först.

Apropå hela diskussionen om att också hålla mycket tydlig restriktivitet gentemot tillägg har det bland annat handlat om referenser till illegal invandring, som det ibland kallas. Det är delvis från den utgångspunkten att det är en helt ofullständig beskrivning av hur migrationsflödena i Europa ser ut. Mycket av det vi diskuterar i Sverige handlar om legal migration. Men man kan ändå föra diskussioner om huruvida det fungerar eller om det är en ojämn ansvarsfördelning över Europa. Till exempel är det ett faktum att Sverige tar emot en mycket stor andel av de irakier som kommer till Europa. De kommer till vårt land och inte till andra europeiska nationer.

Apropå detta med olika syn på utvidgning ska det även här sägas att det i Europa finns många olika uppfattningar i syn och i beskrivning av denna fråga. Men det är tydligt vad som är den svenska rollen. Den ämnar jag också upprätthålla också när det gäller detta fördrag, om frågan kommer på tal.

Jag instämmer med Jacob Johnson i att det är bra att det har skett justeringar eller förbättringar eller vad man ska säga. Det finns en sorts broms, eller vad man ska kalla det, på RIF-sidan. Det är trots allt en balansering av att detta är en fråga som flera länder diskuterar. Det behövs ökade möjligheter att fatta beslut för att agera mot ett gränsöverskridande problem men också respekt för att det ibland ska finnas en möjlighet att nationellt påverka tempot för hur snabbt det ska gå. Det är det sätt man försöker möta detta på. Man hittar gemensamma problem som man vill åtgärda, men man försöker också visa respekt för att det ibland finns lite olika nationella utgångspunkter.

Ulf Holm sade tidigare lite allmänt brett att vi nu ger EU mer makt. Sedan skulle vi agera i förhållande till det.

Det är svårt att förstå Europeiska unionen om man inte talar om relevant inflytande. EU ska vara starkt där EU måste kunna fatta beslut. Det är min utgångspunkt. Vi behöver EU för vissa gränsöverskridande saker där nationalstaten inte längre räcker till. När det gäller de områdena ska vi inte ha ett svagt EU som är förlamat av inre strider, vetorätt och aldrig har möjlighet att fatta beslut. Då kommer skattebetalare och andra till slut säga: Vad ska vi ha detta samarbete till? Ni säger att det behövs en massa beslut, men ni fattar aldrig några. Det går alltid att stoppa, och det är alltid möjligt att från en enskild part hindra att det blir något gjort. Det har vi ingen lust att medverka till.

Nej, det viktiga i detta är avgränsningen. Det får inte bli en makt överallt som är hur bred som helst. Det är därför vi för en diskussion om vad EU ska och inte ska ägna sig åt. Detta återspeglas även i detta.

Här talar vi huvudsakligen om en förstärkt möjlighet att fatta beslut när det gäller de frågor som kopplas till brottsbekämpning. De återspeglar att brottsbekämpning ofta är nationella ordningsfrågor och liknande men väl så ofta i dag handlar om gränsöverskridande hänsynslös handel med människor och narkotika och internationella syndikat som agerar över gränserna. Vi är för svaga i våra nationella rättsväsenden för att svara upp mot detta. Vi har fått ett gränsöverskridande problem och behöver gränsöverskridande svar.

Då blir Miljöpartiet svårare att följa. Attityden verkar vara att ni inte erkänner detta och att det inte ska vara något – utom när det, som alltid, gäller miljön. Där återuppstår av någon anledning behovet. När allt annat är borttaget ska vi lägga på lite mer kraft när det gäller miljöinriktningen.

Där får ni föra egen diskussion. Jag tror inte att det är hållbart. Som du märker är jag mycket vänlig på detta område. Till slut landar ni nog ändå i det som många av oss andra har gjort, nämligen att vi får acceptera att nu ser vår värld ut så här. Mycket är nationellt, mycket är lokalt och mycket kan människor själva ta hand om men en hel del måste vi faktiskt ha gränsöverskridande svar för att kunna möta upp gentemot..

Det gäller även miljöområdet. Jag har i ett tidigare svar beskrivit hur vi kraftfullt kan agera på det området, och jag tror inte att det tillförs något av att vi gör en referens nu och riskerar att öppna en massa dörrar som vi vill se stängda. Det är skälet till att vi har agerat som vi har gjort.

När det gäller rött kort har vi definierat att vi har vissa gränsöverskridande problem där vi tycker att EU ska stå starkt. Med ”stå starkt” menar vi att enskilda länder inte ska kunna ha vetorätt även om det alltid utformas så att man försöker ta in alla i de beslut som fattas. Om man efter att man inrättat möjlighet till omröstning med kvalificerad majoritet ger vetorätt till nationella parlament har man just tagit bort det man gjorde. Just möjligheten att fatta gränsöverskridande majoritetsbeslut har i realiteten tagits bort om man ger vetorätt till nationella parlament. Därför har vi sagt att vi vill ha ökad möjlighet för de nationella parlamenten att påverka men i grunden inget rött kort. Det är också där som utkastförslaget ligger.

Anf. 26 ORDFÖRANDEN:

Vi har tid för några få frågor till, dock ingen hel runda, och orättvisan ligger i att de största partierna får börja. Störst och först är Socialdemokraterna och Hillevi Larsson.

Anf. 27 HILLEVI LARSSON (s):

Jag skulle vilja ställa två frågor, den ena till statsministern och den andra till utrikesministern. Jag börjar med statsministern.

Om detta går igenom kommer vi att få grundlagsskyddade rättigheter för medborgarna som till och med går utöver Europakonventionens rättigheter, och det är helt unikt. Det gäller bland annat jämställdhet och barns rättigheter, som har räknats upp. Men det omfattar även strejkrätt, rätt till social trygghet, utbildning och till och med rätt att gifta sig och bilda familj. Det enda som jag spontant inte kunde hitta var rätten till skilsmässa, men det driver Sverige i andra sammanhang.

Det är viktigt att vi står fast vid detta och att detta ska vara rättsligt bindande för medlemmarna. Det är ett mycket starkt skydd för medborgarna och för de värden som vi i Europa håller högt.

Det har funnits lite oroande tecken inför toppmötet. Sarkozy har drivit idén att försvaga de grundläggande rättigheterna och den sociala dimensionen. Storbritannien är inne på att förtydliga den rättsliga grunden. Jag hoppas att det inte innebär att ta bort det bindande skyddet för medborgarna.

Jag vill bara ha ett tydliggörande. Är dessa hot över nu eller kan de dyka upp på toppmötet? Kommer regeringen i så fall att vara beredd att stå mycket fast vid det vi hittills har sagt, nämligen att behålla skyddet och rättigheterna?

Till utrikesministern vill jag fråga: Vad händer med Palestinakonflikten? Detta är en fruktansvärd situation. Bakgrunden om okupationen och mänskligt lidande på många olika sätt känner vi till. Men nu har man även något av inbördeskrig i landet. Folket har drabbats hårt av att biståndet inte har nått ut på grund av att man har haft bojkott mot Hamas. Och det jag känner allra starkast för just nu är den humanitära situationen. Människor lider svårt och har inte mat och medicin och är instängda i områdena. Vad kan EU göra?

Anf. 28 ORDFÖRANDEN:

Siste frågeställaren blir moderaten Bengt-Anders Johansson.

Anf. 29 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Den vanligaste kränkningen man kan bli utsatt för i Sverige i dag är brottslighet. Därför utgör också brottsbekämpningen en central del för medborgarna.

Vi kan i dagens medier notera att man har sprängt en barnporrliga tack vare ett samarbete just över gränserna. Därför är det glädjande när statsministern säger att Europol ska stärkas i sin roll i det europeiska polisiära samarbetet. Personligen har jag alltid tyckt att detta går för sakta, men man får ha respekt för olika länders historia etcetera.

Jag skulle vilja höra om statsministern kan förklara på vilket sätt denna förstärkning kommer att öka möjligheten för svenska folket att känna en ökad trygghet genom en bättre brottsbekämpning.

Vi kan väl ändå konstatera att klimatet kommer att bli en central fråga om snart 18 månader när Sverige ska ha ordförandeskapet. Jag vill återkoppla det till brottsbekämpningen och fråga: Vilka möjligheter ser statsministern att ha just förstärkning av polissamarbetet som en viktig fråga under det svenska ordförandeskapet?

Anf. 30 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m):

Till Bengt-Anders Johansson kan jag säga att det var därför som vi diskuterade det så kallade Haagprogrammet som i mycket styr samarbetet i rättsliga och inrikes frågor. Det ska ses över den hösten då vi är ordförande. I realiteten kommer vi i det rådet att leda en översyn av hur långt vi har kommit och hur vi ska gå vidare.

Vi förutser att med en övergång till möjlighet för majoritetsbeslut – väl medveten om mitt resonemang att det inte så ofta kommer att användas rent praktiskt – så är det ett sätt att bygga in ett ökat tryck på att rättsligt närma våra rättssystem.

Den stora diskussionen – inte minst när det gäller Europol, Eurojust och annat som finns inom Europasamarbetet – har handlat om resursfrågor. Hur mycket resurser ska finnas till detta? Ibland finns möjligheter att agera, men som institutioner är de ganska resurssvaga.

Men allt eftersom vi blir bättre på att agera mot internationella brottsmyndigheter blir det alltmer intressant att sitta i EU-gemensamma institutioner för att ge svar, alltså att styra åklagararbete och polisiärt arbete. Vår förhoppning är att detta i realiteten ska öppna för en fördjupning och ett mer resurstarkt samarbete som vi hoppas ger bra resultat.

Till Hillevi Larsson kan jag säga att som vi uppfattar det finns det inget stöd för att ta bort det rättsligt bindande när det gäller de grundläggande rättigheterna. Det är det bästa svar jag kan ge. Men det är också korrekt att hävda att även här har något medlemsland framfört ett annat synsätt. Det kan därför säkert dyka upp i någon form. Hur det enskilda medlemslandet ska förhålla sig till det eller inte vet jag inte svaret på. Men mitt svar är att det inte finns något stöd för att ta bort det, och därför förutser jag inte någon stor diskussion om det.

Anf. 31 Utrikesminister CARL BILDT (m):

Fru ordförande! Låt mig bara passa på att säga att i utkastet till slutsatser från toppmötet finns i paragraferna 37–44, som omfattar utrikespolitiska frågeställningar, inget som bereder oss några problem. Jag utgår från att de inte heller bereder nämnden några problem. Jag vill för ordningens skull bara ha sagt detta.

Vad händer med Palestinakonflikten? Med Palestinakonflikten menar vi normalt konflikten mellan Israel och Palestina. Just nu är kanske fokus mer på den andra palestinska konflikten, det vill säga den interna palestinska dito.

Situationen är mycket allvarlig. Jag ska inte gå in på förhistorien, men det var någonting som kan beskrivas som en militärkupp av Hamas i Gaza. Det ledde till att president Abbas egentligen inte hade något annat val än att avskeda samlingsregeringen, koalitionsregeringen. De hade av allt att döma inget samordningskansli, var det någon som påpekade för mig tidigare. Det fungerade inte något vidare väl.

Jag ska inte skämta om allvarliga saker, men det är klart att den regeringen inte fungerade efter militärkuppen. De avrättade Fatahmänniskor på öppen gata. De skyllde på att Fatah hade avrättat Hamasmänniskor, men *so oder so*, det fanns inga förutsättningar för den regeringen. Det kan vi beklaga, men så blev det.

Vad gör vi i det läget? Vi hade intensiva överläggningar under helgen, och sedan hade vi ännu mer intensiva överläggningar i måndags. Vi

hade också intensiva överläggningar inte bara mellan oss själva utan också ett antal timmar med den israeliska utrikesministern Livni. Följande saker var viktiga.

För det första: Att säkerställa fortsatta humanitära leveranser till Gaza. Kommer detta att gå? Det vet vi inte riktigt. Det handlar om säkerhetsläget. Det handlar om gränspassagerna i nuet. Vi har ett speciellt ansvar från EU:s sida för Rafah gentemot Egypten. Det är Erez- och Karniövergångarna gentemot Israel. Jag får olika rapporter hela tiden. Det är kommissionen som håller i detta. Sedan är det framför allt FN.

För det andra: Ge politiskt stöd till den regering som bildats under Salam Fayyad. Den regeringen kan förmodligen inte vara i evighet. Här finns oklarheter om vad den palestinska så kallade *basic law* egentligen tillåter. Men det är viktigt att etablera en politisk dynamik på Västbanken och förhoppningsvis i Gaza där den regeringen får stöd under, säg, en 30-dagarsperiod. Annars kommer det att etableras en politisk dynamik åt ett annat håll. Det kan från alla tänkbara utgångspunkter bli synnerligen farligt på Västbanken.

Vad kan vi göra? Vi har sagt att vi omedelbart ska etablera fullständiga förbindelser med denna regering. Vi uppmanar den israeliska regeringen att omedelbart återlämna de skatter och tullmedel som har innehållits. Utrikesminister Livni var med på detta. Hon var tydlig i att acceptera att detta måste ske. Vi uppmanade henne också att så snabbt som möjligt vidta åtgärder för att underlätta rörelsefriheten på Västbanken. Det behövs tydliga och klara signaler i närtid som påverkar enskilda palestiniers vardag för att inte den politiska dynamiken på Västbanken ska gå åt fel håll och vi hamnar även där i en situation som blir mycket besvärlig.

För det tredje: Självfallet ska vi snabbt komma tillbaka till det vi kallar den politiska horisonten. Det ska vara någon typ av fredsprocess. Livni lade dessutom till den ekonomiska horisonten. I en situation där den palestinska ekonomin under de senaste åren, den andra intifadan, har gått ned–ned–ned är det klart att desperationen går upp–upp–upp. Det måste finnas ett ekonomiskt framtidsperspektiv som kan inge någon typ av hopp åt enskilda människor. Där tror jag att vi har en viss roll med statsbyggande insatser och med ekonomiska insatser från Europeiska unionens sida. Israel väddade till oss på den punkten. Bland annat från svensk sida ska vi göra mer där.

Det här är inte ett fullständigt svar på frågan, men det är i alla fall en ögonblicksbild av en situation som är allvarlig, alarmerande och som står synnerligen högt upp på vår dagordning. Jag tycker att EU har samlat sig till ett konstruktivt och bra agerande.

Anf. 32 ORDFÖRANDEN:

Vi tackar statsministern och frågeställarna för diskussionen så här långt. Vi ska sammanfatta den så att ni får ett korrekt mandat med er.

Susanne Eberstein begär ordet i en ordningsfråga.

Anf. 33 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Angående punkten 27, EIT, det administrativa och jättedyra projekt som kommer att belasta EU:s forskningsbudget, står vi inte bakom slut-

satserna. Det gäller också punkt 28 om äventyret Galilei. Det är alldeles för vida, öppna och oklara skrivningar i slutsatsen.

2006/07:33
20 juni

Anf. 34 ORDFÖRANDEN:

Det är inte så mycket mer att göra åt det. Jag noterar det. För enkelhetens skull skiljer jag på fördragsfrågan och slutsatserna i övrigt. Jag behandlar först fördragsfrågan. Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför fortsatta förhandlingar i denna fråga. Jag noterar avvikande mening från v och mp.

Vad gäller slutsatserna i övrigt konstaterar jag att vi har majoritet för regeringens ståndpunkt, och jag noterar nämnda avvikande mening från s.

Vi tackar statsministern med flera så mycket. Vi önskar verkligen lycka till. Ha en så trevlig midsommarhelg som möjligt. Jag ser fram emot att vi ses här igen på tisdag, och vi är nyfikna på resultat som vi hoppas finns då.

Tack så mycket för i dag. Jag förklarar sammanträdet avslutat.

Innehållsförteckning

1 § Europeiska rådet	1
Anf. 1 ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	2
Anf. 3 ORDFÖRANDEN	6
Anf. 4 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	6
Anf. 5 ORDFÖRANDEN	7
Anf. 6 STAFFAN DANIELSSON (c)	7
Anf. 7 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	8
Anf. 8 CARL B HAMILTON (fp).....	10
Anf. 9 SVEN GUNNAR PERSSON (kd).....	11
Anf. 10 JACOB JOHNSON (v)	11
Anf. 11 ORDFÖRANDEN	11
Anf. 12 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 13 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	13
Anf. 14 ORDFÖRANDEN	15
Anf. 15 KENNETH G FORSLUND (s).....	15
Anf. 16 BJÖRN HAMILTON (m).....	16
Anf. 17 STAFFAN DANIELSSON (c)	16
Anf. 18 KARIN GRANBOM (fp).....	17
Anf. 19 ORDFÖRANDEN	17
Anf. 20 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	17
Anf. 21 ORDFÖRANDEN	20
Anf. 22 SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	20
Anf. 23 JACOB JOHNSON (v)	20
Anf. 24 ULF HOLM (mp).....	21
Anf. 25 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	22
Anf. 26 ORDFÖRANDEN	23
Anf. 27 HILLEVI LARSSON (s).....	24
Anf. 28 ORDFÖRANDEN	24
Anf. 29 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	24
Anf. 30 Statsminister FREDRIK REINFELDT (m)	25
Anf. 31 Utrikesminister CARL BILDT (m).....	25
Anf. 32 ORDFÖRANDEN	26
Anf. 33 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	26
Anf. 34 ORDFÖRANDEN	27